

SCHOUPS

Valkuilen bij het indienen van een offerte

7 december 2021

Valkuilen bij het indienen van een offerte

Sophie Bleux

sophie.bleux@schoups.be

Cédric Vandekeybus

cédric.vandekeybus@schoups.be

m.m.v. Ellen Gerits

SCHOUPS

Antwerpen

De Burburestraat 6-8 bus 5
2000 Antwerpen

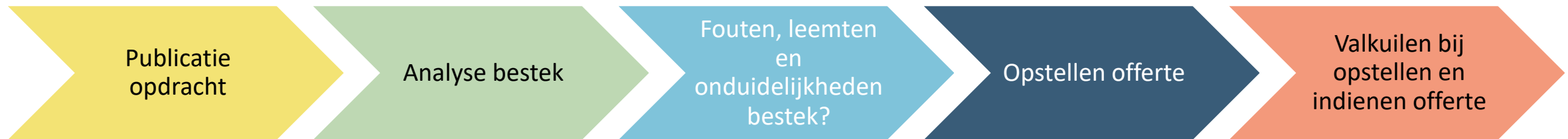
Brussel

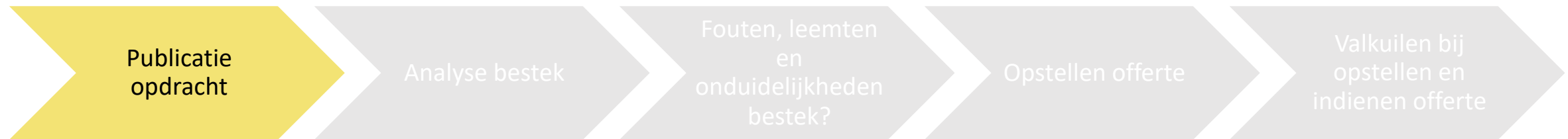
Regentschapsstraat 58 bus 8
1000 Brussel

www.schoups.com
t. +32 3 260 98 60

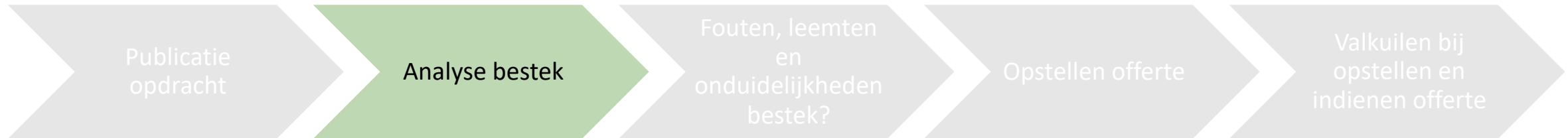

Overzicht van het indieningsproces

- 1) Publicatieblad van de EU ([TED](#))
- 2) Bulletin der Aanbestedingen ([e-Notification](#))

Welke selectiecriteria?

Analyse
bestek

- Onderzoek naar geschiktheid onderneming om de opdracht uit te voeren
- Mogelijke selectiecriteria:
 - Geschiktheid om beroepsactiviteit uit te oefenen (bijv. vergunning voor bepaalde diensten)
 - Economische en financiële draagkracht (bijv. omzetvereiste, verzekeringsattesten,...)
 - Technische en beroepsbekwaamheid (bijv. kwalificaties van personeel, referenties,...)

Wat als ik op mezelf niet kan voldoen aan de selectiecriteria?

Selectiecriteria te streng?
Brief aan bestuur / aanvechten bestek (zie verder)

Samenwerken ?

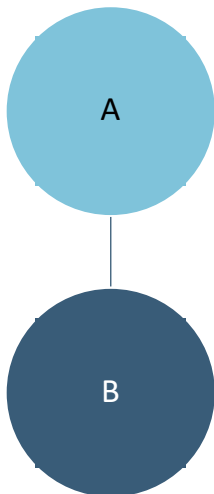
Analyse
bestek

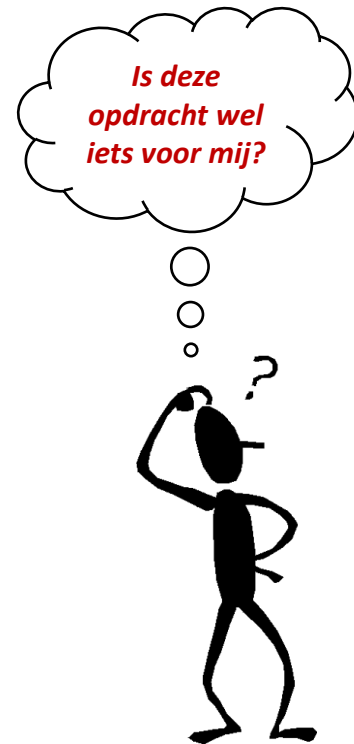
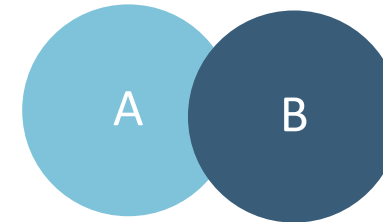
Hoe kan ik samenwerken om te voldoen aan selectiecriteria?

Analyse
bestek

Beroep op draagkracht
derden

Combinatie van
ondernemers

Zijn er minimumeisen?

Analyse
bestek

- Kan niet van worden afgeweken (substantieel onregelmatig) of over worden onderhandeld
 - Uitzondering: onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking en < Europese drempel
- Bijv.: verplichte opties of bepaalde technische eisen waaraan een product minimaal moet voldoen

Wat zijn de technische specificaties?

Analyse
bestek

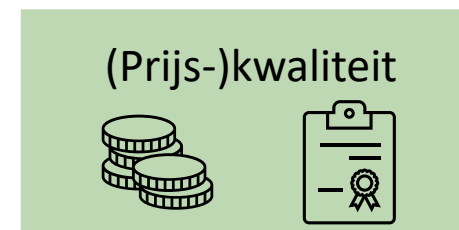
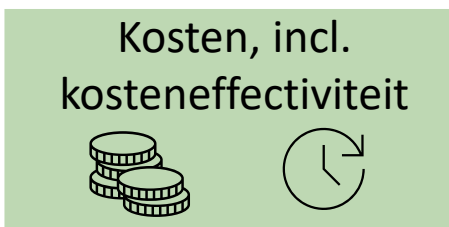
- Technische voorschriften die een omschrijving van vereiste kenmerken van het werk, de levering of de dienst geven – beantwoorden aan beoogde gebruik
 - Bijv.: afmetingen, bouwtechnieken, markering, proefnemingsmethoden, verpakking, productieprocessen etc.
- Belang gelijke toegang: mag niet leiden tot ongerechtvaardigde belemmeringen – ‘op maat van’

Welke gunningscriteria?

- Onderzoek naar “economisch meest voordelige offerte”
- Niet onderhandelbaar
- Mogelijke gunningscriteria:

Analyse
bestek

*Kan ik een
competitief
voorstel
doen?*

Is het een raamovereenkomst?

- Zijn er minimale afnamehoeveelheden – is er exclusiviteit?
- Duurtijd van het contract (in principe max. 4 jaar) ? Verlengbaar?

Analyse
bestek

Welke plaatsingsprocedure?

Analyse
bestek

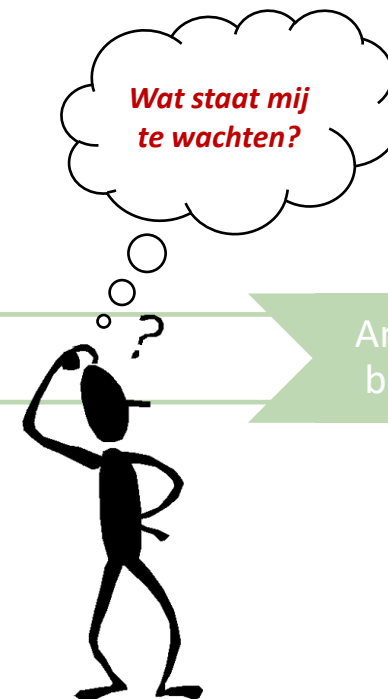
- Zal bepalend zijn voor verdere verloop indieningsproces
- Openbare (1 stap) vs. niet-openbare procedure (2 stap)
- Onderhandelingen? Opgelet niet over gunningscriteria en minimumeisen

Verplicht plaatsbezoek?

Analyse
bestek

- Opgelet: vaak snel na publicatie!
- Soms op straffe van nietigheid – attest

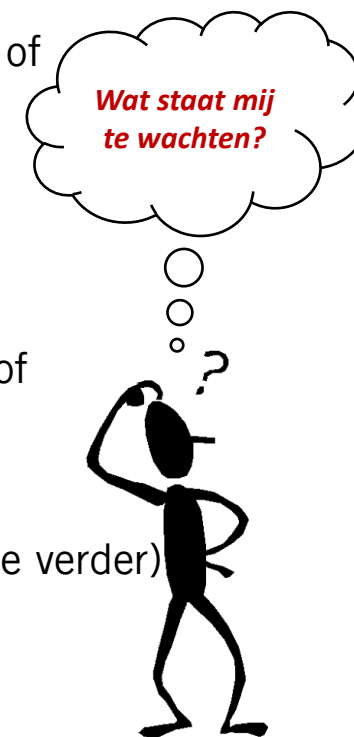

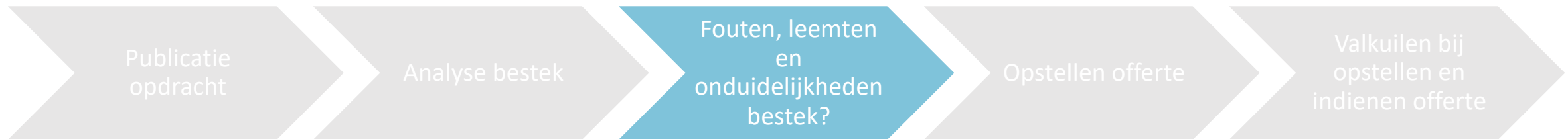
Overstijgt de geraamde waarde van de opdracht de Europese drempels?

Analyse
bestek

- Drempelbedragen klassieke sectoren t.e.m. 31 december 2021:
 - Werken: 5.350.000,00 EUR
 - Leveringen en diensten: 139.000,00 EUR (centrale OH), 214.000,00 EUR (niet-centrale OH) of 750.000,00 EUR (sociale diensten)
- Nieuwe drempelbedragen klassieke sectoren vanaf 1 januari 2022:
 - Werken: 5.382.000,00 EUR
 - Leveringen en diensten: 140.000,00 EUR (centrale OH), 215.000,00 EUR (niet-centrale OH) of 750.000,00 EUR (sociale diensten)

➔ Implicaties op welke documenten gevoegd moeten worden i.h.k.v. uitsluitingsgronden en selectie (zie verder)

Fouten of leemten in het bestek ?

Fouten, leemten
en
onduidelijkheden
bestek?

- Bijv. ontbreken van bewapeningsgegevens waardoor het niet mogelijk is de hoeveelheden staal te berekenen voor een bouwwerk in gewapend beton
 - Fout / leemte die prijsberekening of de vergelijking van de offertes onmogelijk maakt:
 - Meldingsplicht: onmiddellijk en schriftelijk melden aan aanbesteder, ten laatste 10 dagen vóór uiterste datum ontvangst offertes
 - Na uiterste datum indienen offerte, kan inschrijver zich niet meer beroepen op
 - Fouten of leemten die voorkomen in de samenvattende opmeting of de inventaris
 - Vormgebreken, fouten of leemten in zijn offerte
- Aanleiding discussie claims inschrijver bij uitvoering
- Indien rechtszettingsbericht → Bestuur moet nagaan of indieningstermijn verlengd moet worden

Onduidelijkheden in het bestek?

Fouten, leemten
en
onduidelijkheden
bestek?

- Vraag tot toelichting stellen aan bestuur → nagaan of manier van vragen stellen geformaliseerd is in het bestek (vb. qua termijn, vorm, ...)
- Geen termijn bepaald in de wet: naar analogie best ten laatste tien dagen vóór datum van ontvangst van de offertes

Tegenspraak tussen documenten?

Fouten, leemten
en
onduidelijkheden
bestek?

- Behoudens andersluidende bepaling opdrachtdocumenten, voorrangsorte:
 1. Plannen
 2. Bestek
 3. Samenvattende opmeting of inventaris
- Plannen vertonen onderling tegenspraak?
 - Inschrijver kan zich op de voor hem meest gunstige hypothese steunen
 - tenzij uitsluitel door andere opdrachtdocumenten

Wat als bestek op maat is geschreven van concurrent?

Fouten, leemten
en
onduidelijkheden
bestek?

Wat als selectiecriteria of technische bepalingen onnodig streng zijn?

- Brief aan bestuur
 - Minder agressief
 - 'Stok achter de deur'
- — — — — →
- Aanvechten bestek
 - Termijnen:
 - Schorsing: 15 dagen na publicatie bestek
 - Nietigverklaring: 60 dagen na publicatie bestek
 - Schorsing ≠ automatische toewijzing opdracht
 - Commerciële afweging

→ Dien ik steeds bestek meteen aan te vechten?

Dien ik het bestek steeds aan te vechten?

Fouten, leemten
en
onduidelijkheden
bestek?

RvS 2 december 2005, nr. 152.173, NV Labonorm

- Verruimde toegang tot de rechter voor inschrijvers
- Inschrijver kan onregelmatigheden van het bestek nog op ontvankelijke wijze inroepen bij een beroep tegen een latere beslissing van de gunningsprocedure (bijv. gunningsbeslissing)

*“Overwegende dat de mogelijkheid om onmiddellijk een beroep tot nietigverklaring en een vordering tot schorsing in te stellen tegen de beslissing om het bestek vast te stellen, **niet wegneemt dat de onrechtmatigheden die een inschrijver aan een besteksbeplanning verwijt, ook nog op ontvankelijke wijze mogen worden ingeroepen tegen latere beslissingen in het kader van de gunningsprocedure**; dat de verzoekende partij derhalve tot staving van haar beroep tegen de bestreden beslissingen de onwettigheid mag inroepen van het bestek, zelfs indien zij de beslissing tot vaststelling van het bestek als zodanig niet heeft aangevochten bij de Raad van State;”*

Dien ik het bestek steeds aan te vechten?

Fouten, leemten
en
onduidelijkheden
bestek?

RvS 13 juli 2010, nr. 206.598, NV Neorec

- Bevestiging van Labonorm-rechtspraak...

“De Raad van State maakt zich ook in de huidige zaak de leer van het voormelde Labonorm-arrest eigen en valt de exceptie dienvolgens niet bij. De verzoekende partij mag derhalve tot staving van haar beroep tegen de bestreden beslissingen de onwettigheid van het bestek inroepen ook nu zij de beslissing tot vaststelling van het bestek als zodanig niet heeft aangevochten bij de Raad van State. Het beroep is ontvankelijk.”

- ...of beperking van Labonorm-rechtspraak?

“Mogelijk zou het anders kunnen zijn indien het bestek bijvoorbeeld ertoe zou hebben verplicht om meteen zichtbare wettigheidsbezwaren onverwijld te melden aan de aanbestedende overheid en verzoekende partij aan deze verplichting was voorbijgegaan.”

➔ zgn. ‘Neorec-clausules’ in bestekken

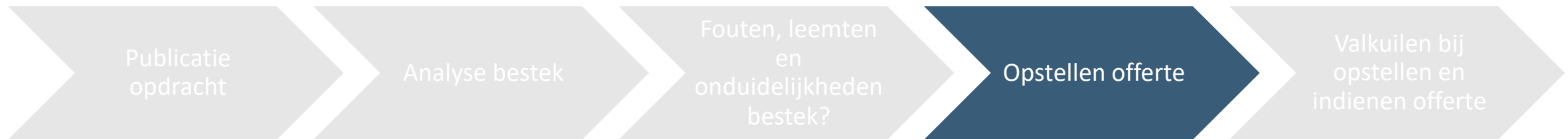
Dien ik het bestek steeds aan te vechten?

Fouten, leemten
en
onduidelijkheden
bestek?

RvS 30 november 2018, nr. 243.095, NV Deckx Algemene Ondernemingen

RvS 9 januari 2020, nr. 246.569, NV Recutex

- Bevestiging van Labonorm-rechtspraak
 - Veroordeling van besteksbepalingen die laten uitschijnen dat inschrijvers die geen onmiddellijk bezwaar indienen tegen een bepaalde besteksbepaling, definitief (de wettigheid van) het bestek aanvaarden
 - Hoogstens ‘aanmoediging’ voor inschrijver om onwettigheden te melden
 - Wel zorgvuldigheidsplicht voor inschrijver om probleem met bestek te melden
 - Soepele invulling: RvS aanvaardt dat inschrijvers zich vooral focussen op opmaak offerte
 - “Flagrante wettigheidsbezwaren” veiligheidshalve minstens melden

Uitsluitingsgronden en
selectiecriteria

- Geschiktheid en betrouwbaarheid van de inschrijver

Regelmatigheids-
onderzoek

- Regelmatigheid van de offerte

Gunningscriteria

- Economisch meest voordelige offerte

Uitsluitingsgronden en selectiecriteria

- Geschiktheid en betrouwbaarheid van de inschrijver

Regelmatigheids- onderzoek

- Regelmatigheid van de offerte

Gunningscriteria

- Economisch meest voordelige offerte

Ben ik geschikt om de opdracht uit te voeren?

Opstellen
offerte

Uitsluitingsgronden	Selectiecriteria
Ben ik <i>betrouwbaar</i> om de opdracht uit te voeren?	Ben ik <i>bekwaam</i> om de opdracht uit te voeren?
• Verplichte uitsluitingsgronden (bijv. fraude – doorgaans rechterlijke uitspraak) • Facultatieve uitsluitingsgronden (bijv. ernstige beroepsfout – doorgaans discretionaire bevoegdheid) • Sociale en fiscale schulden (niet: max. 3.000 EUR of afbetalingsplan)	• Geschiktheid om beroepsactiviteit uit te oefenen • Economische en financiële draagkracht • Technische en beroepsbekwaamheid
Limitatief opgesomd in wetgeving → aanbesteder kan geen extra gronden toevoegen in bestek	Meer vrijheid voor aanbesteder

Welk bewijs moet ik aanleveren?

Opstellen
offerte

Uitsluitingsgronden	Selectiecriteria
• Opdracht > Europese drempel: • UEA invullen = verklaring dat u voldoet aan uitsluitingsgronden en selectiecriteria • In principe dienen de achterliggende bewijsstukken niet bijgevoegd te worden • MAAR: Aanbesteder kan toch <u>bewijsstukken</u> en andere <u>bijkomende documenten</u> eisen → check het bestek! • Uitsluitingsgronden: • Principe: enkel bewijsstukken voegen die niet beschikbaar zijn via Telemarc (strafregister / buitenlandse inschrijvers) • Selectiecriteria: • Geschiktheid om de beroepsactiviteit uit te oefenen: vergunning, lid van organisatie, ... • Economische en financiële draagkracht: jaarrekening, verklaring omzet, verzekering beroepsrisico's, ... • Technische en beroepsbekwaamheid: referenties, lijst technici, technische uitrusting,... • Opdracht < Europese drempel: • Check het bestek! • Verklaring op eer – geen UEA ook niet i.g.v. vrijwillige Europese publicatie	

Voor wie moet ik dit bewijs leveren?

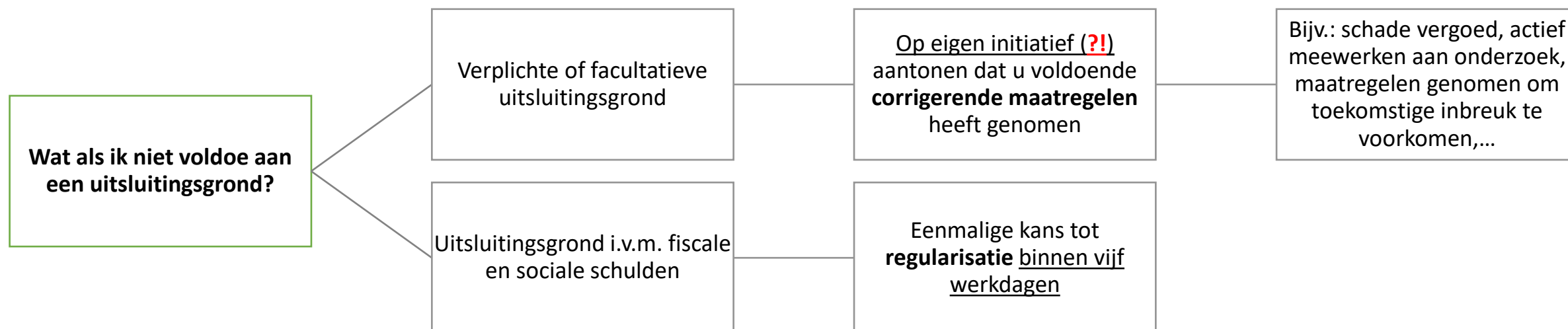
Opstellen
offerte

Uitsluitingsgronden	Selectiecriteria
• Inschrijver zelf - <u>UEA</u> • Alleen-inschrijver • Elke individuele deelnemer van een (toekomstige) combinatie afzonderlijk • Derden op wiens draagkracht een beroep wordt gedaan - <u>UEA</u> (ook al schrijf het bestek dit niet uitdrukkelijk voor!) • Bestuurs-leidinggevend of toezichthoudende organen • Verplicht indien Europese opdracht • Geen volledig UEA, wel uittreksel strafregister	• Inschrijver zelf • Alleen-inschrijver • (Toekomstige) combinatie in zijn geheel – niet elk lid afzonderlijk • Derden op wiens draagkracht een beroep wordt gedaan • Voor gedeelte waarvoor draagkracht aangewend wordt

Wat als ik niet voldoe aan een uitsluitingsgrond?

Opstellen
offerte

Uitsluitingsgronden en
selectiecriteria

- Geschiktheid van de inschrijver

Regelmatigheids-
onderzoek

- Regelmatigheid van de offerte

Gunningscriteria

- Economisch meest voordelige offerte

Is mijn offerte regelmatig opgesteld?

Opstellen
offerte

- Toetsing vereisten opdrachtdocumenten, overheidsopdrachtenwg, arbeids-, sociaal en milieurecht

Substantiële onregelmatigheid	Niet-substantiële onregelmatigheid
• Discriminerend voordeel, concurrentievervalsing, Beoordeling / vergelijking van offertes onmogelijk, of Verbintenis onvolledig / onzeker. • In ieder geval substantieel onregelmatig: miskenning regels milieu-, sociaal of arbeidsrecht, UEA, ondertekening, verplichte opties, indiening één offerte, indiening door geselecteerde kandidaten, tijdige indiening, elektronische communicatiemiddelen, minimumeisen bestek • <u>Openbare en niet-openbare</u>: nietigheid offerte • <u>Onderhandelingen boven Europese drempel</u>: finale (=OR) versus niet finale offertes (regularisatiemogelijkheid in bestek? – voorafgaandelijk aan onderhandelingen) • <u>Onderhandelingen onder Europese drempel</u>: keuzevrijheid bestuur (regulariseren of nietig)	• Overige onregelmatigheden ➔ Kunnen op zichzelf niet leiden tot nietigheid offerte ➔ Tenzij meerdere niet-substantiële door cumulatie of combinatie substantieel wordt - uitzondering procedure met onderhandelingen (> Eu: regulariseren niet-finale offerte - < Eu: keuzevrijheid bestuur)

Is mijn offerte regelmatig opgesteld?

Opstellen
offerte

- ✓ Offerteformulier + meetstaat invullen (opletten i.v.m. aanpassen forfaitaire en vermoedelijke hoeveelheden)
- ✓ Offerte tijdig en eenmalig indienen
 - Niet als lid van een combinatie en apart (uitzondering – ‘geen offerte’)
 - Problemen bij elektronische indiening? Screenshots mét zichtbare datum en tijd + melden voor uiterst tijdstip!
- ✓ Ondertekening door bevoegde of gemachtigde persoon / personen
 - statuten met vertegenwoordigingsbevoegdheid + kopie benoemingsakte voegen
- ✓ Toevoegen op straffe van nietigheid voorgeschreven documenten (bijv. UEA of plaatsbezoek, maar bestek kan ook andere documenten opleggen)
- ✓ Inachtneming van minimale vereisten – geen vereiste voorgeschreven “op straffe van”
- ✓ Realistische prijszetting: geen “abnormale hoge of lage” prijzen

Uitsluitingsgronden en
selectiecriteria

- Geschiktheid van de inschrijver

Regelmatigheids-
onderzoek

- Regelmatigheid van de offerte

Gunningscriteria

- Economisch meest voordelige offerte

Wat zijn de gunningscriteria?

Opstellen
offerte

- Gunning o.b.v. prijs, kosten of prijs-kwaliteitverhouding → keuzevrijheid aanbesteder
 - Maar: moeten steeds verband houden met voorwerp opdracht
 - Interpretatie van gunningscriterium mag aanbesteder geen onbeperkte keuzevrijheid geven

Welk bewijs moet ik aanleveren?

Opstellen
offerte

- Check het bestek!
 - prijs: prijs invullen op offerteformulier
 - kosten: prijs + kosten (of gegevens zodat aanbesteder kan berekenen) op offerteformulier
 - prijs-kwaliteitverhouding:
 - prijs en kosten invullen op offerteformulier
 - bijkomende documenten toevoegen (bijv. toelichting kwaliteit van de dienstverlening)

Checklist

Opstellen
offerte

Uitsluitingsgronden en selectiecriteria

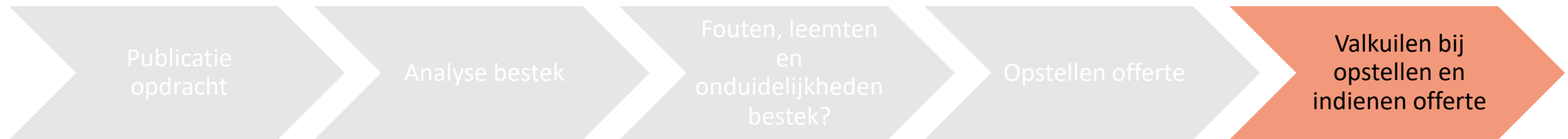
- ✓ > Europese drempel: UEA + eventueel bijkomende doc.
- ✓ < Europese drempel: verklaring op eer + eventueel bijkomende doc.
- ✓ Ook steeds bewijzen voor 3de op wiens draagkracht een beroep wordt gedaan
- ✓ Uitsluitingsgronden: ook voor individuele inschrijvers combinatie + strafregister vaak ook voor bestuursleden
- ✓ Selectiecriteria: één bewijs per (toekomstige) combinatie

Regelmatigheidsonderzoek

- ✓ Offerteformulier + meetstaat
- ✓ Offerte tijdig en eenmalig indienen
- ✓ Ondertekening door bevoegde of gemachtigde persoon / personen → statuten met vertegenwoordigingsbevoegdheid + kopie benoemingsakte voegen
- ✓ Toevoegen op straffe van nietigheid voorgeschreven documenten (vb. UEA)
- ✓ Inachtneming van minimale vereisten
- ✓ Realistische prijszetting

Gunningscriteria

- ✓ Gunning o.b.v. prijs: offerteformulier
 - ✓ Gunning o.b.v. kosten: offerteformulier
 - ✓ Gunning o.b.v. prijs-kwaliteitverhouding:
 - Offerteformulier
 - bijkomende documenten toevoegen: bv. plan van aanpak – nota i.v.m. duurzaamheid
- Check het bestek!

Vaak voorkomende valkuilen - aandachtspunten

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Mag ik hoeveelheden aanpassen?
- Kan ik voorbehouden formuleren of mijn aansprakelijkheid beperken?
- Heb ik een volledig selectiedossier gevoegd?
- Wat moet ik voegen als ik beroep doe op de draagkracht van derden?
- Kan mijn offerte nog aangevuld worden i.v.m. selectiecriteria?
- Wie moet de offerte ondertekenen?
 - Kan de gedelegeerd bestuurder offerte ondertekenen?
 - Wie dient te ondertekenen voor de tijdelijke maatschap?
 - Wat als ik de volmacht bij de offerte vergeet te voegen?
- e-Tendering – aandachtspunten

Mag ik hoeveelheden aanpassen?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Forfaitaire vs. vermoedelijke hoeveelheden:
 - Forfaitaire hoeveelheid (vb. FH 100 m²):
 - aannemer geeft een vaste prijs voor bepaalde hoeveelheid
 - na uitvoering worden effectief uitgevoerde hoeveelheid niet opnieuw opgemeten
 - Vermoedelijke hoeveelheid (vb. VH 100 m²):
 - richtwaarde ter inlichting
 - na uitvoering wordt uitgevoerde hoeveelheid opgemeten en verrekend aan opgegeven eenheidsprijs

Mag ik hoeveelheden aanpassen?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Forfaitaire hoeveelheden: aanpassing steeds toegelaten:
 - In de meetstaat zelf
 - Raadzaam: Verklarende nota bij offerte voegen
- Vermoedelijke hoeveelheden: aanpassing enkel mogelijk als cumulatieve voorwaarden voldaan:
 1. Uitdrukkelijke toelating in het bestek
 2. Voorgestelde verbetering minstens 10% in meer of min t.a.v. initieel voorziene hoeveelheid

➔ Risico op substantiële onregelmatigheid!

- ~ Nederlandstalige vs. Franstalige kamer Raad van State

Mag ik hoeveelheden aanpassen?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Franstalige kamer: RvS 23 januari 2018, nr. 240. 511, vzw CERAA:

Niet-toegelaten wijziging vermoedelijke hoeveelheden = substantiële onregelmatigheid

*“Il n’est toutefois pas contesté, qu’en l’espèce, **les documents du marché n’autorisaient pas la correction d’erreurs découvertes dans les quantités présumées**, en sorte que la correction à laquelle a procédé l’attributaire du marché ne rentrait pas dans les prévisions de l’article 79, § 2, 2°, de l’arrêté royal du 18 avril 2017 précité. Il en découle que **le pouvoir adjudicateur ne pouvait pas rectifier la modification des quantités présumées** contenue dans l’offre de ce dernier, puisque cette rectification ne peut avoir lieu, en vertu de l’article 86 dudit arrêté, que lorsque le soumissionnaire a corrigé une quantité du métré conformément à l’article 79, § 2, du même arrêté.”*

Mag ik hoeveelheden aanpassen?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Nederlandstalige kamer: RvS 25 juni 2018, nr. 241.893, NV VBG:

- NIET: Vermoedelijke hoeveelheden in ingevulde inventaris zelf wijzigen

- WEL: Verklarende nota bij offerte met voorstel tot wijziging van vermoedelijke hoeveelheden
 - Expliciet aangeven dat het om een suggestie gaat – geen impact rangschikking

*“De verzoekende partij toont niet afdoende aan dat, door het door de tussenkomende partij indienen van een **aparte nota inzake wijzigingen in meer of min van de in de meetstaat opgegeven vermoedelijke hoeveelheden, zonder de meetstaat zelf te wijzigen**, het hier om een geval gaat van het indienen van een dubbele offerte. In de nota wordt **uitdrukkelijk vermeld dat de tussenkomende partij deze wijzigingen ‘voorstelt’** zodat, zo lijkt, er hier eerder sprake is van het suggereren (...). Er lijkt dan ook te mogen worden aangenomen dat de **in de meetstaat voorziene en ongewijzigde hoeveelheden** en opgegeven prijzen, het enige voorwerp van de verbintenis van de tussenkomende partij uitmaakt (...).”*

Kan ik voorbehouden formuleren of mijn aansprakelijkheid beperken?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

Oneens met besteksbeplating?

Brief aan bestuur

- Idealiter niet samen met offerte

Aanvechten bestek

• GEEN voorbehoud toevoegen / voorwaarden stellen !

- *In concreto* beoordeling, maar leidt meestal tot substantiële onregelmatigheid
- Irrelevant of voorbehoud slechts betrekking heeft op klein aandeel van de opdracht
- Maakt doorgaans vergelijking van offertes onmogelijk en verbintenis van de inschrijver onzeker
- Voegen algemene voorwaarden (afwijkende betalingstermijn, beperken aansprakelijkheid,...) wordt vaak beschouwd als voorbehoud
- Aansprakelijkheid mag niet beperkt worden (= impact prijszetting)

Heb ik een volledig selectiedossier gevoegd?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- EU opdrachten: UEA is voorlopig bewijs dat inschrijver voldoet aan selectiecriteria
- Principe: hetgeen aanbesteder gratis kan raadplegen op Telemarc dient in principe niet gevoegd te worden
-> Opgelet buitenlandse inschrijvers
- Uittreksel strafregister: zie bestek – in principe altijd voor inschrijver(s), soms ook van bestuurders (z.e.)
- Indien toepasselijke uitsluitingsgrond: bewijs corrigerende maatregelen – op eigen initiatief ?!

Wat moet ik voegen als ik beroep doe op de draagkracht van derden?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Schriftelijk bewijs dat men kan beroep doen op die entiteit absoluut noodzakelijk
 - Ook bij moeder of dochtervennootschappen: er geldt geen “vermoeden”
- Beroep op economische en financiële draagkracht: → schriftelijke aanvaarding hoofdelijke aansprakelijkheid
 - Tenzij uitgesloten in de opdrachtdocumenten
- Europese opdracht: Afzonderlijk UEA
- Eventuele andere gevraagde documenten (bijv. uittreksel strafregister)

 ➔ Afwezig? Risico op wering offerte

Kan mijn offerte nog aangevuld worden i.v.m. selectiecriteria?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Niet voegen UEA → substantiële onregelmatigheid
- Aanbesteder *kan* bepaalde ontbrekende – onvolledige – onjuiste informatie nog opvragen
 - Voorwaarden – grenzen:
 - Beginsel gelijke behandeling en transparantie
 - I.g.v. openbare en niet-openbare procedure: geen wijziging essentiële elementen offerte
 - Voorbeeld: uittreksel strafregister
 - Geen verplichting!

Wie moet de offerte ondertekenen?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Steeds door bevoegde of gevolmachtigde personen
- Steeds bewijs van vertegenwoordigingsbevoegdheid voegen
 - Statuten met kopie benoemingsakte
 - Bijzondere volmacht(en)

 ➔ Risico op substantiële onregelmatigheid!

- **Maatschap**: alle deelgenoten gezamenlijk, tenzij statuten anders bepalen of volmacht
- **BV**: bestuurders individueel, tenzij statuten anders bepalen
- **NV**: raad van bestuur gezamenlijk, tenzij statuten anders bepalen (vb. externe vertegenwoordigingsbevoegdheid)

Kan de gedelegeerd bestuurder offerte ondertekenen?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- **Raad van State:** Gedelegeerd bestuurder kan offerte NV niet op rechtsgeldige wijze ondertekenen
 - Ook niet wanneer expliciet bevoegdheid om offertes te ondertekenen in het kader van 'dagelijks bestuur';
 - Naast taak van dagelijks bestuur ook bijzondere volmacht om offertes te ondertekenen → Offertes ondertekenen als 'bijzonder volmachthouder' en niet als 'gedelegeerd bestuurder'

RvS 6 augustus 2015, nr. 232.024, NV Viabuild:

*“In de lijn van de eveneens door de partijen aangehaalde rechtspraak (...) is op het eerste gezicht het ondertekenen van een offerte voor een overheidsopdracht **geen daad van dagelijks bestuur**”*

RvS 4 mei 2017, nr. 238.098, NV Trigion:

*“Het lijkt daarentegen aan de inschrijver zelf toe te komen zijn offerte zorgvuldig op te stellen en daarbij te voldoen aan de vereiste formaliteiten zoals de juiste stukken inzake de ondertekening toe te voegen en **de correcte vermelding van de hoedanigheid waarin de offerte door een natuurlijk persoon wordt ondertekend** voor een rechtspersoon (...).”*

Kan de gedelegeerd bestuurder offerte ondertekenen?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- **Raad van State NIEUW:** Deur op een kier voor rechtsgeldige ondertekening door gedelegeerd bestuurder
 - Voor zover: aangetoond dat ondertekening in concreet geval tot dagelijks bestuur behoort zoals gedefinieerd in nieuwe WVV:
 - handeling die niet verder reikt dan de behoeften van het dagelijks leven van de vennootschap, of;
 - handeling die om hun minder belang of spoedeisend karakter, de tussenkomst van het bestuursorgaan niet rechtvaardigen

RvS 5 februari 2021, nr. 249.726, NV Stadsbader:

*“Het **WVV bevat thans een definitie van wat onder het begrip “dagelijks bestuur” moet worden begrepen, die, zoals blijkt uit de memorie van toelichting, op het eerste gezicht niet volledig lijkt overeen te stemmen met de voorheen hieraan gegeven jurisprudentiële invulling van dat begrip. Het middel dat is gesteund op een niet meer volledig accurate jurisprudentiële invulling van het begrip “dagelijks bestuur” lijkt voor juridische betwisting vatbaar en leent zich aldus niet tot een toetsing in een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid.”***

- Raad heeft niet geoordeeld dat indienen van offerte in elk geval tot het dagelijks bestuur behoort!
- ondertekening door gedelegeerd bestuurder blijft risicovol

Wie dient te ondertekenen voor de tijdelijke maatschap?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Ondertekening vereist namens elk lid van de tijdelijke maatschap
- Iedere ondertekening dient te gebeuren door bevoegde / gemachtigde persoon
- Leden tijdelijke maatschap kunnen ook één persoon machtigen om namens hen allen op te treden

Wat als ik de volmacht bij de offerte vergeet te voegen?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Wat als je de volmacht bij de offerte vergeet te voegen?

- RvS 29 juni 2017, nr. 238.734:

“Indien een inschrijver nalaat om de nodige stavingstukken te voegen, zoals bijvoorbeeld de volmacht van de ondertekenaar, kan de aanbesteder dit in beginsel nog opvragen, ook na de indiening van de offertes. Het gelijkheidsbeginsel vereist evenwel dat iedere inschrijver dezelfde mogelijkheid krijgt. Slechts wanneer aangetoond wordt dat het voegen van dergelijke volmacht een essentiële vereiste uitmaakte, en de volmacht ontbreekt, kan er sprake zijn van een substantiële onregelmatigheid.”

- RvS 21 augustus 2017, nr. 238.959:

“Niet voegen van volmacht leidt niet noodzakelijk tot absolute nietigheid, voor zover volmacht bestaat op ogenblik van indiening van offerte”

- Maar kan niet gemedieerd worden door latere volmacht door bevoegde personen die dateert van na indiening offerte
→ **Inschrijver, wees zorgvuldig!**

Hoe moet ik de offerte ondertekenen?

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Principe: gekwalificeerde elektronische handtekening van indieningsrapport via [e-Tendering](#)
 - Indieningsrapport: lijst aangemaakt door elektronisch platform van alle geüploade documenten
 - Ondertekening met behulp van eID
 - Door alle bevoegde / gevolmachtigde personen
 - Mogelijk om handtekenen vooraf te testen
- In principe geen handmatige ondertekening van individuele documenten meer vereist

- Best niet tegelijkertijd proberen te ondertekenen vanaf verschillende computers!

E-Tendering - aandachtspunten

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

- Via e-Tendering platform
 - Vooraf gebruikersprofiel aanmaken en [handleiding](#) raadplegen
 - Offerte en alle bijhorende documenten uploaden
 - achteraf wijzigen = mogelijk indien deadline nog niet verstreken
 - opnieuw ondertekenen !
- Platform werkt niet? Screenshots nemen met zichtbare tijd en datum!
 - Aanbesteder kan opening offertes verdagen

- Let op: limieten

Ondersteunde bestandsformaten: alle types bestanden zijn toegelaten (tenzij er in de aankondiging van de opdracht iets anders vermeld staat)

Opmerking: bij het opladen van documenten gelden een aantal technische beperkingen:

- maximum 80MB per document
- maximum 350MB voor het geheel van alle documenten
- maximum 20 bestanden tegelijk uploaden
- maximum 50 documenten per offerte

E-Tendering - aandachtspunten

Valkuilen bij
opstellen en
indienen offerte

RvS 14 december 2017, nr. 240.186:

*“Zo vermeldt een **schermafdruk** van 15 september 2017 om 11u39 als boodschap “Service Temporarily Unavailable”. “The server is temporarily unable to service your request due to maintenance downtime or capacity problems. Please try again later” In een andere schermafdruk van 15 september 2017 om 11u47 wordt dan weer gevraagd om de “webmaster” te contacteren. (...) Aldus lijken de verzoekende partijen alvast **een begin van bewijs van overmacht** te hebben aangebracht.”*

RvS 23 maart 2021, nr. 250.180:

*“Van een **normaal zorgvuldig inschrijver** lijkt op het eerste gezicht te mogen worden verwacht dat hij, voordat hij aan het opladen van zijn offerte begint, **zich rekenschap heeft gegeven van de omvang van zijn offerte en heeft nagegaan of de offertebestanden de limieten van het elektronisch platform niet overschrijden.**”*

Checklist

✓ Analyse bestek:

- ☐ Selectiecriteria
- ☐ Minimumeisen
- ☐ Technische specificaties
- ☐ Gunningscriteria
- ☐ Raamovereenkomst
- ☐ Plaatsingsprocedure
- ☐ Verplicht plaatsbezoek
- ☐ Europese opdracht

✓ Fouten, leemten en onduidelijkheden in het bestek

- ☐ Fouten of leemten: melden ten laatste 10 dagen vóór datum ontvangst offertes
- ☐ Onduidelijkheden: vraag tot toelichting conform bestek of ten laatste 10 dagen vóór datum ontvangst offertes
- ☐ Tegenspraak: plannen > bestek > samenvattende opmeting of inventaris
- ☐ Op maat van concurrent geschreven of overdreven streng:
 - ☐ Brief aan bestuur?
 - ☐ Aanvechten bestek?
- ☐ Aanpassen hoeveelheden:
 - ☐ Forfaitair: altijd oké
 - ☐ Vermoedelijk: enkel mits cumulatieve voorwaarden oké
- ☐ Geen voorbehouden of algemene voorwaarden

Checklist

✓ **Opstellen offerte:**

- Uitsluitingsgronden en selectiecriteria:
 - ☐ Bewijzen voor alle inschrijver(s)(individuele / combinatie) + derden op wiens draagkracht beroep wordt gedaan
 - ☐ Indien Europese opdracht: UEA('s) invullen
 - ☐ Uittreksel strafregister
 - ☐ Onderneming(en)
 - ☐ Derden indien beroep op draagkracht
 - ☐ Bestuurders
 - ☐ Gevraagde documenten uit bestek
 - ☐ Evt. corrigerende maatregelen bewijzen
 - ☐ Beroep op draagkracht derden:
 - ☐ Schriftelijke verbintenis
 - ☐ Evt. aanvaarding hoofdelijke aansprakelijkheid

➤ **Regelmatigheidsonderzoek**

- ☐ Offerteformulier + meetstaat
- ☐ Bewijs ondertekeningsbevoegdheid
- ☐ Op straffe van nietigheid voorgeschreven documenten
- ☐ Inachtneming van minimale vereisten
- ☐ Realistische prijszetting
- ☐ Indien wijziging hoeveelheden: verklarende nota

➤ **Gunningscriteria:**

- ☐ Offerteformulier invullen
- ☐ Check bestekeisen!

Checklist

✓ **Indienen offerte:**

- ☐ Eén offerte per inschrijver
- ☐ Ondertekening door bevoegde / gevolmachtigde personen
 - ☐ Ondertekening vooraf testen
 - ☐ Bewijs ondertekeningsbevoegdheid
 - ☐ Hoedanigheid duidelijk vermelden
- ☐ Limieten platform oké?

Q&A

SCHOUPS

Antwerpen

De Burburestraat 6-8 bus 5
2000 Antwerpen

Brussel

Regentschapsstraat 58 bus 8
1000 Brussel

www.schoups.com
t. +32 3 260 98 60

seminaries /
webinars

www.schoups.be/nl/events

SCHOUPS

Antwerpen

De Burburestraat 6-8 bus 5
2000 Antwerpen

Brussel

Regentschapsstraat 58 bus 8
1000 Brussel

www.schoups.com
t. +32 3 260 98 60

Bedankt voor uw aandacht

Sophie Bleux

sophie.bleux@schoups.be

Cédric Vandekeybus

cédric.vandekeybus@schoups.be

m.m.v. Ellen Gerits

SCHOUPS

Antwerpen

De Burburestraat 6-8 bus 5
2000 Antwerpen

Brussel

Regentschapsstraat 58 bus 8
1000 Brussel

www.schoups.com
t. +32 3 260 98 60